

11.02.2020

125/01.04.01.03/2020

Oikeusministeriö

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö OM029:00/2019, VN/7313/2019

LAUSUNTO TERRORISMIN RAHOITAMISTA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISTA KOSKEVASTA HALLITUKSEN ESITYKSEN LUONNOKSESTA

Oikeusministeriö on pyytänyt Suojelupoliisilta lausuntoa otsikossa mainittua asiaa koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Tarkoituksena on täydentää terrorismin rahoittamista koskevia rikoslain 34 a luvun rangaistussäännöksiä niin, että uutena rikoksena säädetään rangaistavaksi terroristin rahoittaminen. Rangaistavaa olisi rahoittaa henkilöä, joka lausumiensa, esittämiensä uhkausten tai toiminnastaan muuten saatujen tietojen perusteella toimii tehdäkseen terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia tai osallistuu niiden tekemiseen rikokseen osallisena. Rangaistukseksi tuomittaisiin vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään kuusi vuotta.

Samalla muutettaisiin terroristiryhmän rahoittamisen rangaistusasteikkoa niin, että se vastaisi terroristin rahoittamisen rangaistusasteikkoa. Terroristiryhmän rahoittamisen rangaistavuuden toissijaisuus suhteessa säännöstelyrikkoksia koskeviin säännöksiin poistettaisiin.

Terrorismin rahoittamisen rikosnimike muutettaisiin terrorismirikoksen rahoittamiseksi, ja kyseistä rikosta koskeviin säännöksiin tehtäisiin lisäksi tarkennukset sen selventämiseksi, että rangaistavan rahoittamisteon tulee kohdistua tietyn nimisen rikoksen rahoittamiseen.

Säännösten järjestystä muutettaisiin siten, että terrorismirikoksen rahoittaminen säädettäisiin rangaistavaksi rikoslain 34 a luvun 5 §:ssä, terroristin rahoittaminen luvun 5 a §:ssä ja terroristiryhmän rahoittaminen luvun 5 b §:ssä.

Ehdotettavien muutosten taustalla ovat Financial Action Task Forcen (FATF) ja Counter-Terrorism Committee Executive Directoraten (CTED) arviot terrorismin rahoittamista koskevasta Suomen rangaistussäännöksistä sekä terrorismin rahoittamisrikkoksia koskeva YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma. Erityisesti kyse on siitä, että kansainväliset toimielimet ovat edellyttäneet Suomen kriminalisoivan yksittäisen terroristin ns. yleisrahoittamisen.

Yleistä

Suojelupoliisi pitää hallituksen esitysluonnosta laadukkaasti valmisteltuna ja siinä tehtyjä ehdotuksia perusteltuina. Terroristin rahoittamista koskevan rangaistussäännöksen muotoilu on Suojelupoliisin näkemyksen mukaan onnistunut. Terroristiryhmän rahoittamisrikkoksen rangaistavuuden toissijaisuus suhteessa säännöstelyrikkokseen on syytä poistaa siten kuin esitysluonnoksessa

ehdotetaan. Terroristin rahoittamisen rangaistavaksi säätämisen johdosta terrorismirikoksen rahoittamista koskeviin säännöksiin on syytä tehdä hallituksen esityksessä ehdotetut tarkennukset, jotta eri rangaistussäännösten soveltamisalat säilyisivät toisistaan erillisinä.

Terrorismirikosten rangaistusasteikoista

Hallituksen esityksessä vertaillaan huolellisesti eri terrorismirikosten rangaistusasteikkoja. Vertailun perusteella terroristiryhmän rahoittamisen rangaistusasteikkoa ehdotetaan korotettavaksi varsin merkittävästi niin, että teosta tuomittaisiin vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään kuusi vuotta. Vastaava rangaistusasteikko ehdotetaan säädettäväksi terroristin rahoittamiselle.

Suojelupoliisi pitää ehdotusta tekojen rangaistusasteikoiksi perusteltuna. Rangaistusasteikkovertailun yhteydessä huomio kuitenkin kiinnittyy 34 a luvun 2 §:ssä rangaistavaksi säädetyssä terroristisessa tarkoituksessa tehdyn rikoksen valmistelun rangaistusasteikkoon. Valmistelurikoksesta voidaan nykyisin tuomita sakkoa tai enintään kolme vuotta vankeutta. Valmistelurikokselle säädettyä vähimmäisrangaistusta voidaan pitää jokseenkin selvänä ottaen huomioon, että valmisteltavana voi olla esimerkiksi terroristisessa tarkoituksessa tehtävä laitton uhkaus tai perätön vaarailmoitus. Niiden osalta täytystä teosta säädetty vähimmäisrangaistus on neljä kuukautta vankeutta.

Valmistelurikoksen enimmäisrangaistus sen sijaan ei ole asianmukaisessa suhteessa sen enempää muiden terrorismirikosten enimmäisrangaistuksiin kuin esimerkiksi rikoslain 21 luvun 6 a §:ssä rangaistavaksi säädetyssä törkeän henkeen ja terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelun enimmäisrangaistukseen. Viimeksi mainitusta rikoksesta tuomittava enimmäisrangaistus (neljä vuotta vankeutta) on korkeampi kuin terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelusta tuomittava enimmäisrangaistus (kolme vuotta vankeutta). Käytännössä tämä merkitsee sitä, että vailla terroristista tarkoitusta tehdyn murhan valmistelusta voidaan tuomita ankarampi rangaistus kuin terroristisessa tarkoituksessa tehdyn murhan valmistelusta. Tilannetta on pidettävä erikoisena ei vähiten siksi, että terroristisessa tarkoituksessa toimivan tekijän tavoitteena usein on aiheuttaa teollaan mahdollisimman monta ihmisuhria.

Suojelupoliisi tiedostaa, että edellä mainitun asian korjaaminen ei kuulu nyt lausuttavana olevan hallituksen esityksen alaan, mutta katsoo tärkeäksi, että siihen kiinnitetään vakavaa huomiota ryhdyttäessä hallituksen esityksessä mainittuun (s. 26) terrorismirikoslainsäädännön kokonaisarviointiin.

Suojelupoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Antti Peltari

Päälakimies

Jan Sjöblom